

Projekt: Tvořivá škola, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.4.00/21.3505
Příjemce: Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk, Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: Český jazyk a literatura, 6. ročník

Sada: 1

Číslo DUM: EU-OPVK-ICT-Č2ST-05

Název materiálu: Literární žánry - epika

Autor materiálu: Mgr. Marie Baslerová

Anotace: Prezentace uvádí základní literární epické žánry.

Metodický popis:

- Charakteristika a rozdělení epiky
- Epické žánry – příběh, bajka, báje, pohádka, povídka, pověst, epos, román a balada
- Test na správné přiřazení jednotlivých druhů epiky, vyhodnocení testu

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 15. 5. 2012

Ověřující učitel: Mgr. M. Baslerová

Třída: VI. A

**Materiál je určen k bezplatnému používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení.
Jakékoliv další používání podléhá autorskému zákonu.**

Tento výukový materiál vznikl v rámci Operačního programu Vzdělání pro konkurenceschopnost.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Literární žánry – Epika

Epika

Epika je druh literatury. Epika má děj, příběh, určení, časové a příčinné souvislosti.

Epické žánry

Příběh

Bajka

Báje / mýtus

Pověst

Pohádka

Povídka

Epos

Román

Balada

Epické žánry

PŘÍBĚH je nejjednodušším epickým útvarem, který zdůrazňuje dějovou složku.

Děj má své vyvrcholení a překvapivé zakončení.

Rozeznáváme **příběh anekdotický, humorný, poučný.**

Epické žánry

BAJKA je příběh ze života zvířat nebo zosobněných věcí (jednají jako lidé, mají lidské vlastnosti).

Má alegorický smysl a didaktický (mravoučný) účel.

Končí ponaučením.

Epické žánry

BÁJE / MÝTUS je jeden ze způsobů výkladu světa.

Rozeznáváme tři základní mýty.

Tyto mýty se zabývají **stvořením světa, člověka a poukazují na nesmrtelnost.**

Jejími hrdiny jsou hlavně bohové, lidé s božskými vlastnostmi.

Soustava mýtů (mytologie) byla základem náboženských soustav starých národů.

Epické žánry

POVĚST je žánr lidové prózy často spjatý s konkrétním místem, předmětem, časem a nadpřirozenými jevy.

Pověst má jednoduchý děj i zápletku.

Epické žánry

POHÁDKA je (jako pověst) původně žánrem lidové slovesnosti.

Stěžejní roli zde hraje fantazie.

Pohádky jsou časově a místně neurčené.

Jsou zde neobyčejné světy, nadpřirozené bytosti, fantastické děje.

Pohádky končí vítězstvím pravdy, dobra a spravedlnosti nad lží, zlem a bezprávím.

Epické žánry

POVÍDKA

je prozaický útvar kratšího rozsahu s jednoduchým hlavním dějem (určitá událost), epizodami, popisnými pasážemi, výjimečně s fantastickými prvky.

Epické žánry

NOVELA je epický žánr, jehož základem je poutavý příběh s výrazným zakončením (pointou).

Oproti povídce je v ní potlačen popis ve prospěch hlavního děje.

Epické žánry

EPOS je rozměrná veršovaná skladba podávající téma hrdinských činů, válek.

Epos postihuje tematicky i mýty.

Kromě děje se zde uplatňuje popis.

Epos patřil k nejvýznamnějším literárním žánrům až do 18. století.

Podle tematiky rozlišujeme epos hrdinský, historický, rytířský, náboženský...

Epické žánry

ROMÁN je rozsáhlý epický text psaný prózou.

Román je tematicky bohatší a kompozičně složitější s množstvím postav.

Rozeznáváme román dobrodružný, historický, milostný, společenský...

Epické žánry

BALADA je veršovaná skladba středního rozsahu, která má za základ příběh s tragickým vyvrcholením.

Ráz balady je pochmurný.

Lyrické pasáže se uplatňují zejména v líčení prostředí.

Děj bývá zhuštěn, soustředěn ke konfliktu.

Zachycuje marný boj člověka s přírodními nebo společenskými silami.

TEST

Přiřad' správné odpovědi

1. Pověst:

2. Pohádka:

3. Příběh:

- a) fantazie, nadpřirozené bytosti, vítězstvím pravdy
- b) spojení s konkrétní místem, předmětem, časem a nadpřirozenými jevy
- c) zdůrazňujícím dějovou složku, děj má své vyvrcholení a překvapivé zakončení

TEST – řešení

Přiřad' správné odpovědi

1. Pověst:

b) spojení s konkrétní místem, předmětem, časem a nadpřirozenými jevy

2. Pohádka:

a) fantazie, nadpřirozené bytosti, vítězstvím pravdy

3. Příběh:

c) zdůrazňujícím dějovou složku, děj má své vyvrcholení a překvapivé zakončení

Seznam použité literatury a pramenů:

1. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Epika>
2. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Příběh>
3. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Bajka>
4. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Mýtus>
5. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Pověst>
6. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Pohádka>
7. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Povídka>
8. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Epos>
9. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Román>
10. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Balada>
11. KARPATSKÝ, Dušan. Malý labyrint literatury. Praha: Albatros, 1997, ISBN 90-00-00527-1.

Objekty, použité k vytvoření sešitu, jsou součástí SW Activ Inspire,
nebo pocházejí z veřejných knihoven obrázků (public domain)
nebo jsou vlastní originální tvorbou autora.

Autor:

Mgr. Marie Baslerová
Základní škola Ruda nad Moravou, okres
Šumperk
zsroda@zsroda.cz
únor 2012